

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12.)
Fiume, Klotild utca (Via Ciotilde) 4. szám, 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt 29.)

Feloldó szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKEN:
Egész évre . . . 28 kor. | Negyed évre . . . 7.— kor
Fél évre . . . 14 " | Egy óra . . . 2.40 "
EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 8 FILLÉR,
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 FL.

Háborus idegesség.

A háboru első hónapjaiban, mikor a csodát vártuk és mindennek ellenkezőjét, ami a békében történt, a háborus szakértők megállapították, hogy e nagy megrázkódtatás, amely a világot érte, mint valami elektromos ütés, amelytől a néma beszélni és a vak látni kezd, olyan kedvezően hat a különféle idegességekre. Nincsenek többé képzelt betegségek és nincsenek többé neuraszténia, kiáltották föl ezek a szakértők és a háboru áldásai közé besorozták ezt a nagy-szerű vívmányt is, ezt a váratlan kedvezményt, ezt a csodálatos ajándékát véres emberi sorsunknak. A háboru azonban nem hagyta magát és végre meghazudtolta ezeket a háborus konstataciókat is, mint mind a többieket. Nem érdemes háborus szakértőnek lenni, annyi holtigaz.

Ma, a harmadik háborus esztendőben, valamivel józanabb és kiábrándultabb szemmel figyeljük a dolgokat. Ma már van háborus idegesség, nem csupán idegsokk, amit a gránátok és srappellek közvetlen közelében lehet szerezni. De kialakult és pedig meglehetősen könnyen és biztosan fölismerhető körtünetekkel egy sajátságos és sajnalatos idegesség, amely a frontoktól biztos távolságban, a köz- és magánéletben, leginkább a vendéglőkben, a boltokban, a kávéházakban és az utcán jelentkezik és amelynek különös ismertető jelei: türelmetlenség egymás irányában, kölcsönös bizalmatlanság, különös beszédtonus, amely a gorombaság és sértődöttség sajátságos keverékéből alakul. Az emberek kezdenek elességet látni egymásban is. A boltos és a vevő, a pincér és a vendég, az utas és a kaulauz, a tennelő és a fogyasztó, a városi ur és a paraszt viszonya meglehetősen nagy mértékben elhidegült, kiéleződött, se nem barátságos, se nem megértő.

Nem kell nagy lélekbuvárnak lenni, hogy ennek titkát, magyarázatát, sőt mentességét is megtaláljuk. Egy új szociális rendszernek egy új és más tempója van kialakulóban. És ezek az új keretek nem békében, de egy példátlanul kemény háboru viharában jelentkeznek. És nem lassan, csöndesen, de erőszakosan, kivételesen, mint a háboru maga: viharosan. Nehéz megértést és türelmet prédikálni, de a mindnyájunkat alaposan meilbevágó élet magá megértést és türelmet parancsol. Engedelmeskedjünk az életnek, mert ő a legnagyobb parancsoló. És neki mégis mindig igaza van.

SZERETETADOMÁNYOKAT

kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különnitványe IV. Váci utca 3.

A bolgárok elfoglalták Szerreszt és Kavallát.

A Struma völgyében főkéletesen megoverték az ellenséget. - Sikeres harcaink Valhyniában. - Az oroszok borzalmas veszteségeket szenvedtek a Stochodnál. - A Sommenál ismét nagy terjedelmű előttek a harcok. - Lemondott az ellenzék bizalmi tanácsa.

Orosz harciér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, aug. 23. (Hivatalos.)

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonalai:

Zabie mellett Bystrzeenél és a Tatárszoros körletében az oroszok többszörös támadásait visszavertük. Zielonától délnyugatra osztagaink sikeres ütközetekben 100 foglyot ejtettek és 2 géppuskát zsákmányoltak.

Hindenburg vezértábornagy hadseregharcvonalai:

A Perepelniki—Pieniki szakaszon az ellenség Boehm-Ermolli vezérezredes hadserege ellen újra megkezdte támadásait. Eltekintve egy keskeny árokrésztről, amelyért még folyik a harc, az oroszok legsúlyosabb áldozatai ellenére összes állásainkat megtartottuk. A sarny—koveli vasut mentén és Smolarynál az ellenség néhány előretolt arkát elvesztette, amely alkalmossal 2 géppeszeget zsákmányoltunk. Rudka Czerwiszczenél az oroszok tegnap is a legnagyobb erőfeszítéseket fejtették ki, hogy a Stochod nyugati partján tért nyerjenek. Kivétel nélkül visszavertük az ellenséget, amely mindenütt ezerszámra vesztette embereit és ezenkívül 2 tisztet, 270 főnyi legénységet és 4 géppeszeget hagyott kezünkön. A bajor lovasezredek közt harcoló Ferenc császár dragonyosaink ismét méltóknak mutatkoztak régi hírnevükre.

Höfer, altábornagy.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, aug. 23. A nagy főhadiszállás jelenti:

Hindenburg vezértábornagy hadseregharcvonalai:

A Stochod mentén az oroszok folytatták makacs támadásaikat. A Rudka-Czerwiszeze vidéken egy bajor lovassági osztag magyar dragonyosokkal az ellenséget legnagyobb veszteségei mellett mindenkor visszaverte. Két tisztet és 270 főnyi legénysé-

get elfogtak és 4 géppuskát zsákmányoltak. A Smolarynál levő ellenséges előrsők ellen végrehajtott vállalkozásokban 50 foglyot és 2 géppuskát szereztünk. A Luh és Graberka szakaszon és tovább délre az oroszok támadásai általában már a zárótüzünkben összeomlottak. Pieniaki és Zwyzyn mellett az ellenség kis árokrészekbe benyomult. Zwyzynnél eddig még nem vertük ki.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonalai:

A Stepansky és Kréta magaslaton levő új állásaink ellen a Czarni Czeremosz mindkét oldalán intézett ismételt ellentámadások teljesen meghiúsultak.

A legfőbb hadvezetőség.

Olasz harciér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, aug. 23. (Hivatalos.)
Változatlan.

Höfer, altábornagy.

Balkáni harciér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, aug. 23. (Hivatalos.)
Változatlan.

Höfer, altábornagy.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, aug. 23. A nagy főhadiszállás jelenti:

A Malka Nidze Planinán levő összes szerb állásokat elfoglaltuk. Támadásunk tovább halad. Az ellentámadásra előrenyomuló ellenséget a Dzemát Jeri mentén és a Moglena-területen több ízben véresen visszavertük. A Butkovo és Tahino-tó között a francia haderőket a Strumán túl vetettük vissza. Tovább keletre elfoglaltuk a Sjemnica Planina hegygerincet.

A legfőbb hadvezetőség.

ADAKOZZUNK

— a Magyar Vörös-Kereszt Egyletnek! —

SARRAIL OFFENZÍVÁJA ELKÉSETT

GENF, aug. 23. A Havas-ügynökség egy jelentése, még a kellemetlen Sarrailejelentések beérkezése előtt megállapította, hogy az angol-francia balkáni offenzíva, mely főképen Románia kedvező befolyásolását célozta, tényleg megkezdődött. Ma azonban nyilvánvaló, hogy tévesek voltak a számítások és sajnálatos, hogy már hetekkel ezelőtt elmulasztották a meglepetésszerű, vállángyors támadást az egész fronton. Ezért a mulasztásért nem annyira Sarrailt lehet okolni, mint inkább Skuludiszt, aki megzavarta Sarrailt szándékában.

A BOLGÁROK ELÉRTÉK SZERRESZT.

SZOFIA, aug. 23. (Hivatalos.) A bolgár csapatok elfoglalták Szerreszt.

GENF, aug. 23. Szalonikiból jelentik, hogy a Szerreszen át előnyomuló bolgár csapatok elővédjei már Kavalla környékén járnak, ahol harcok vannak folyamatban.

Franciz-belga harctér.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, aug. 23. A nagy főhadiszállás jelenti:

A Sommetól északra a harcok ismét nagyobb terjedelmet öltöttek. A Thiepval és Poziéres közt előrehajló vonalunk ellen intézett több angol támadást visszavertük, állásunk egy kiszögellő részét elvesztettük. Poziérestől északra és a Foureaux-erdő mellett ellenséges rohamoszlopok tüzünkben összoomlottak. Elkeseredett harcok fejlődtek ki Guillemont faluért, amelybe az ellenség átmenetileg behatolt. A Vilmos császárról elnevezett württembergi gyalogezred az összes támadásokat győzelmesen visszaverte és a falut szilárdan birtokában tartja. A franciáknak Maurepas és Clairly között végrehajtott többrendbeli részletvállalkozásai sikertelenek voltak. A Sommetól délre ujonnan harcra vetett francia erők támadtak. Az estrées-soyecourti szakaszon elvesztett árkokat ellenlökéssel ismét visszazertük. Egy tiszt és 80 főnyi legénység fogolyként maradt kezünkön.

A legfőbb hadvezetőség

ÁLTALÁNOS SOROZÁSOK
FRANCIAORSZÁGBAN.

GENF, aug. 23. Franciaországban ismét elrendelik az általános sorozásokat, hogy a hadsereg létszámát kiegészítsék a jövő 1917. esztendőre. Az általános sorozásokat valószínűleg ez évi októberben és novemberben, a 18 évesek sorozásával egyidejűleg fogják megtartani.

BEKÉT JÓSZOL AZ AMERIKAI
NAGYKÖVET.

ISCHL, aug. 23. Panfield bécsi amerikai nagykövet egy újságíróval folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy a háború kulmináló pontjához jutott és lehetetlen, hogy azt az ellenfelek még sokáig folytathassák. Azt hiszi a nagykövet, hogy nem sokára meg kell kezdődniök a béketárgyalásoknak.

SZERETETADOMÁNYOKAT

kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye IV. Váci utca 38.

Mileusnichné gyilkosai
a törvényszék előtt.

— Harmadik nap. —

A főtárgyalás harmadik napján még mindig a vádlottak kihallgatása volt soron. A tárgyalás megkezdésekor Stoeve-sand t elnök behívta a mára idézett tanukat és közölte velük, hogy csak holnap kerülnek sorra. A vádlottak padján Papo ül és mindkét inasgyerek. A kisebbik inas kihallgatását kellett volna folytatni, de hiányzott három védő és ez megakasztotta a tárgyalás menetét. Nehány pernyi várakozás után két védőüggyvéd megjelent a késedelmeskedők közül és kimentette magát. Elnök ekkor megkezdte a kisebbik tanonc kihallgatását. Nem sokkal ezután belép utolsónap Lena e védő, akit az elnök figyelmeztet, hogy a tárgyalás 9 órakor kezdődik, máskor jelenjen meg pontosabban.

A kisebbik inas kihallgatása

ezután akadálytalanul folyhatott tovább:

Elnök: Miért nem vallottál mindjárt a rendőrségen?

— Mert Papo azt mondta, hogy meggyilkol és bedob a tengerbe, ha vallok. A nagyobbik inas meg hozzátette, hogy ők többen is vannak és gondjuk lesz rá, hogy az apám házát felgyujtsák odahaza.

— Miért hallgattad el, amikor már mindent megvallottál, a Demel és Sikra nevét, akikre csak később, a negyedik, vagy ötödik kihallgatásnál emlékeztél?

A fiu nem mer válaszolni erre a kérdésre és s i r v a f a k a d. Az elnök jóságos szavakkal biztatja, de a fiu tovább hallgat.

— Talán félsz az itt ülő Papotól és a másik fiutól? Kiküldhetem őket.

— Jó, kérem. (Kivezetik őket.)

A fiu ekkor elmondja, hogy ő félt Papo életveszélyes fenyegetéseitől, aki még akkor is, ha már ő maga belekeverődik az ügybe, mindenáron menteni akarta Demelt és Sikrát. Tudnillik ezeknél voltak a lopott értékek. Azonkívül félt a fiu Demeltől is, mert utóbbi városi rendőr.

Tagad a szerető.

Sikra Hermint, Papo szeretőjét vezetik be ezután, kit az elnök németül hallgat ki.

— Maga Bécsben született, meddig élt ott?

— Hét éves koromig, akkor kerültem Dárdára. Ott megtanultam magyarul. Iskolába nem jártam. Később Eszákra kerültem, ahol előbb szobalány, majd fodrásznő voltam. Ott mentem férjhez. Papoval Szerajevóban ismerkedtem meg. Ő is otthagya a feleségét.

— Ön bűnrészességgel van vádolva a Mileusnich-féle gyilkosságban.

— Nem tudok a dologról semmit. Mikor az esetet megelőző estén félhétkor a borbélyműhelybe jöttem, ott találtam kártyázásnál Papot és az idősebbik tanoncot. Elvettem tőlük a kártyát, hogy ne kártyázzanak. Aztán elmentünk a moziba. Onnan visszajövet nyolc órakor bezártuk az üzletet. Amikor hazamentünk a valseurignei uton láttuk a kisebbik inast egy munkásemberrel beszélni.

Elnök: (a kis fiuhoz) Ki volt az az ember?

A kisebbik inas: Az segített nekem árut vinni egy helyre.

Sikra: (folytatja) Akkor azután ha-

zamentünk. Ők otthon tovább kártyáztak. Féltenegykor a nagyobbik inas azt mondta, hogy nincs nála kapukules, nem mehet haza. Azt mondtam, jó, maradjon itt.

Elnök: (az idősebbik inashoz) Mit szólna ehhez?

Az idősebbik inas: Kérem, mi nek komédiáztam volna, hogy nincs nálam kules, mikor már előzőleg megbeszéltük, hogy odamegyünk. Az igaz, hogy a kulcsot az estére nem is vettem magamhoz.

Sikra ezután nagy részletességgel elmondja, hogyan feküdtek le, még azt is elbeszéli, hogy fektette le a kis kutyáját. A tanoncnak a földre ágyazott. Reggel felkelünk, — folytatja azután, — a boltba jövök és ott hallom, mi történt az éjjel. Még kíváncsi is voltam és meg akartam nézni a halottat, de azt mondták, sok ember van ott, nem lehet bejutni.

Izgalmas szembesítések.

Elnök: (az idősebbik tanonchoz) Mit szólna mindezekhez?

A fiu a szemébe mondja az igazságot a nőnek. Utóbbi élénken tiltakozik és német nyelven odavágja: Nem igaz! Maga megcsalja a törvényszéket!

A kisebbik inas is a szemébe mond mindent a nőnek, sőt hozzát teszi, hogy mikor másnap délelőtt a bolt előtt beszéltek Sirolánéval, Sikra Hermin a szemével intett neki, hogy ne szólja el magát.

Sikra mindent tagad. A kisebbik inas még elmondja, hogy másnap Papo figyelmeztette őt arra, hogy azt fogják mondani, hogy a nagyobbik inas náluk aludt.

Sikra Hermin folytatja: Mikor másnap Demellel találkoztam, nekem ez az ember nagyon gyanus volt. Egészen zöld volt az arca, mintha már 14 nap óta nem aludt volna. Ezt el is mondtam Paponak. Papo azt válaszolta rá, ez nem tartozik ránk, az a rendőrség dolga. Amit főzött magának, egye meg.

Elnök: (a kisebbik inashoz) Mondd el Sikranak, hogyan érdeklődött nálad Mileusnichné lakásviszonyai iránt.

A fiu elmondja.

Sikra mindent tagad.

A fiu elmondja, hogy Sikra még arra is kitanította a gyilkosságot követő vasárnapon, hogy Mileusnich Jovóra, az asszony sógorára irányítsa a gyanút.

Sikra ezt is tagadja és ártatlanságát hangoztatja.

A fiu hozzát teszi még, hogy a valseurignei ut elején, a Nemece-féle sütőde előtt történt a dolog.

Elnök: (Sikrához) Maga ismerte Demelt, Tudta, hogy előbb szegény volt és azután egyszerre költekezni kezdett.

— Erről tudok. Ő el is jött az eset utáni vasárnapon hozzánk, de Papo aludt. Többet az egész ügyről nem tudok, mert elfogtak.

A két inas ismét a szemébe mondja Sikranak, hogy ott állt őrt Mileusnichné lakása előtt. Sőt ugyanaz a fekete ruha volt rajta, melyben most itt áll a bíróság előtt. Még egy rövid kabátot viselt ezen felül.

Elnök megkérdezi Sikra Herminét, hogy miért gyanusítja épen Demelt?

— Mert a rendőr már Mileusnichné életében is összejárzott az inasokkal, akik lopnak. Sőt a kisebbik fiu panaszkodott is egyszer nekem, hogy apránként 100 koronát adott át Demelnek, hogy tegye el neki. A pénzt haza akarta küldeni és most a rendőr nem tudja neki visszaadni. En azt feleltem rá, hogy természetesen nem tudja vissza-

adni, miután karkötő órát vett a pénzen. A fiu távozóban még arra kért, ne áruljam el Mileusnichnének, hogy neki a rendőrnél pénze van.

A kisebbik inas tagadja a dolgot.

Ezután behozzák Sikra Herminnek a bűnjelek közt lefoglalt rövid kabátját és ráadják az asszonyra. Mind a két inasfiu meg-erősíti, hogy ebben a kabátban állt őrt az ajtó előtt.

Sikra kihallgatása ezzel véget ért. Az elnök behivatja Stanich Hermin tanut és a szintén megidézett máv. állomás-főnökség képviselőjét. Egyik tanu sines itt. Erre az elnök szünetet ad és a tárgyalást felfüggeszti.

Még egyszer Sikra Hermin.

Husz pernyi szünet után Stoeve-sandt elnök újból megnyitja a tárgyalást és ismét Sikra Hermin szolítja elő:

— Demel azt vallotta a vizsgálóbírónál, hogy mikor maguknál járt a gyilkosságot követő vasárnapon, maga így szolt hozzá: Menjen innen minél előbb, nehogy ránk essek a gyanu!

— Erről nem tudok semmit. Csak azt tudom, hogy Papo aludt akkor, amikor Demel nálunk járt.

Az idősebbik tanone ezután a szemébe mondja Sikrának, hogy amikor a gyilkosság színhelyéről távozva, Papo lakásába értek, Papo bezárta a lakást és bent így szolt a fiuhoz: Ha reád, vagy énréam esne a gyanu, akkor a rendőrség előtt Sikrát, vagy Demelt semmiesetre se kerend a dologba.

Sikra tagadja ezt.

A rendőr, mint cinkostárs.

Demel János volt városi rendőr kihallgatására kerül most a sor. Demel elegáns, fekete ruhában, lakcipőben, divatos nyakkendővel, zsebéből kilógó selyemzsebkendővel lép a bírák elé. Haja elegánsan oldalt van fésülve, mintha egyenesen a fodrásztól jönne a tárgyalóterembe.

— Ismeri Papot? — kérdi tőle az elnök.

— Igen, körülbelül másfél év óta.

— Sikrát is ismeri?

— Azt is, Papo révén.

— Mit tud az esetről?

— Kérem, ilyen rágalmakkal szemben, mint becsületes ember, mit mondjak?

— Még azt sem tudja, mi történt? Menjünk csak sorjában.

— Hát kérem, reggel találkoztam Wollner rendőrtisztviselővel. Azt kérdezte, hogy szolgálatban vagyok-e, mert tűz eset van. En azt feleltem, hogy szabadnapos vagyok. Erre elküldött.

— Maga este 11-ig a halcsarnok közelében állt poszton, mit csinált azután?

— Szolgálatom után hazamentem és lefeküdtem.

— Mennyi ideig volt a rendőrség szolgálatában?

— Közel egy évig. De előbb is voltam. Egy szóváltás miatt kellett akkor kilépnem. Azután kilenc hónapig hajóztam mint pin-cér egy Cunard-hajón. Ott ismerkedtem meg Millich fogtechnikussal, akivel New-yorkban is együtt voltam.

— Maga félre is tett valamit amerikai utjai alatt?

— Igen, körülbelül 200 koronát takarítottam meg.

— Maga nagyban költekezett a gyilkosság után. Miből tette ezt? Mennyi fizetése volt?

— Mint rendőr, összevissza 151 koronát kaptam. Abból éltem.

— Itt két tanu azt vallotta, hogy maga ott volt a gyilkosság színhelyén.

— Kérem, miért nem mondták ők ezt a rendőrségen? Miért állították ezt csak később?

A két fiu erre Demel szemébe mondja vallomását.

Elnök felmutat a bűnjelek közül egy kalapot és megkérdi Demeltől: A magáé ez a kalap?

Demel: Igen.

Elnök: (a két inashoz) Ebben a kalapban volt Demel?

Mindkét fiu: Igen.

Demel: (a két inasfiuhoz) Ki tanított be titeket erre?

A két inasfiu pontosan megmutatja a ház fényképén, hogy hol állt Demel. Közben a 17 éves inas tegezi Demelt.

Elnök: (a nagyobbik inashoz). Mióta tegezed a rendőrt? Ő is tegez téged?

A nagyobbik inas: Igen, az eset előtt 2—3 hónappal kezdtünk tegeződni.

Elnök: (Papohez) Maga is tegezte Demelt?

Papo: Igen, én tegeztem, de ő magázott engem.

— Maga Demelt gyanusítja?

— Igen.

— Hogy ő követte el, vagy hogy ő részes a dologban?

— Hogy részes benne.

Elnök: (Demelhez) Miért állítja Papo ezt magáról?

Demel: Mit tudom én? Azért bizonyára, hogy a saját bőrét mentse.

— Mikor tartóztatták le magát?

— Az idén, március 23-ikán.

A kisebbik tanone azután szemébe mondja Demelnek, mikép érdeklődött nála a meggyilkolt asszony lakásviszonyai és pénzkészlete iránt.

Demel mindent tagad.

Elnök: Mit csinált maga a gyilkosságot követő vasárnap délután Papoéknál?

— Én őket gyanusítottam s szimatolni mentem oda, kit találok náluk. Mikor beléptem egyenruhában, Sikra egészen megijedve azt mondta, minek jövök ide, azt fogják hinni, értük jövök.

Sikra tagadja ezt, Demel szemébe mondja s közben elszólja magát, hogy már előző napon megmondta Paponak, hogy vasárnap eljön hozzá. (Tehát mégse szimatolni ment oda).

Elnök azután megkérdezi Demelt, mit tud egy bizonyos titokzatos martinschizzei kirándulásról. Demel azt válaszolja, hogy a gyilkosság után egyszer sétálni ment Millichesél Martinschizza felé, ott esónakáztak is és közben egy kőbánya öbléhez érkeztek, a hol két nőt találtak. Azokkal elbeszélgettek; többet nem tud.

— Mi mindent vásárolt maga Franchetich Danicárak?

— Nem emlékszem részletesen. Egy kar-kötőt, egy órát és karácsonyra is vettem neki valamit.

A nagyobbik tanone azután szemébe mondja Demelnek, hogy a Bristol szálló előtt az eset után 2—3 nappal egyenruhában megkérdezte tőle, hogy áll az „ügy“?

Demel tagadja a találkozást s hozzáteszi, hogy ő mint rendőr az ügy állását a rendőrségen is megtudhatta. A fiu erre hivatkozik barátjára, Annunci Miklós pékinasra, ki látta mikor a rendőr őt megállította. A bíróság elhatározza a pékinas meg-

idézését.

Néhány jelentéktelen kérdés után az elnök megkérdezi Demelt, hogy mit hozhat még fel mentségére. Demel ezt feleli:

Kérem, én az elhalt anyám emlékére esküszöm, hogy ártatlan vagyok.

Negyedórás szünet után

Milich fogtechnikus vallomása.

Milich Lajos fogtechnikust vezetik elő. Az elnök kérdéseire bevallja, hogy a gyilkosságot követő időben egy fényképező gépet, egy aranyöntő készüléket, egy bárkában való 450 koronás motort és jegyesének Albanese Carminának különféle ajándékokat vett. Nagyon intelligensen védekezik és azt mondja, hogy jól keresett, volt meg-takarított pénze és a jegyese kedvéért kezdett meglevő pénzéből költekezni. Az arany-öntő készülék foglalkozáshoz kellett, az öntéshez való tört ékszereket Giralaldi ékszerésztől vette. Valamit vett Demeltől is. Az elnök ama kérdésére, hogy tudta-e, hogy Demel ékszerei rablott tárgyak, azt feleli, hogy fogalma se volt róla, azt hitte, hogy Demel a legbecsületesebb ember a világon.

A rendőr barátja.

Franchetich Danica, Demel barátja következik azután. Elmondja, hogy a rendőr náluk lakott s eljegyezte őt. A gyilkosságot követő időben kapott tőle egy 76 koronás kabátot, 27 koronáért cipőt, 20 koronáért egy ernyőt, azután keztyűt s egyéb apróságot 36 koronáért, 30 korona készpénzt, egy retikült; két testvérenek 1—1 pár cipőt és anyjának egy sált vett. Karácsonyra is vett többfélét. Még márciusban letartóztatása előtt is kapott tőle 60 koronát készpénzben. Sokszor fiakkereztek is. Nem tudta a pénz eredetét s mikor kérdezte, Demel azt felelte, hogy ne törődjék vele.

Elnök: Nem tudta, hogy költekezik máskor is, mikor nincs magával?

— Nekem nem mondták vissza, tehát nem tudhattam.

Albanese Carmina zongoratanitónő, Milich fogtechnikus jegyese azt vallja, hogy 3 gyűrűt kapott Milichtől október végén. Azt hitte, hogy keresetéből veszi.

Azután Franchetich Danicát hívják még egyszer, a ki elmondja, hogy a gyilkosságot követő nap reggelén 8 órakor bevásárolni ment a Mercato Copertoba és Mileusnich boltjában is akart sajtot venni, de esodálkozására zárva taláta. A bolt előtti téren találkozott Sikra Herminnel, a ki elmondta, hogy mi történt az éjjel s hozzátette, hogy: „Ugy kell neki, miért nem tartotta meg az elbocsátott fiut“. Sikra Hermin kiabálva tagadja ezt. Magyarul, németül, horvátul mondja neki, hogy hazudik, betanulta a dolgot. Ő nem is beszélt vele a gyilkosságot követő napon. A leány újabb részleteket mond el a beszélgetésből, de Sikra Hermin tovább kiabál és tagad.

Elnök erre 1 óra 20 perckor holnapra halasztja a tárgyalást.

(Szöveg folytatása a IV. oldalon).

HELYBELI GYAR

keres azonnali belépésre egy kereskedelmi iskolát végzett

FIATALEMBERT.

Ajánlatok a kiadóhivatalba címzendők.

H I R E K.

— **A hadinyereségadót fizetők jegyzéke.** A fiemei m. kir. pénzügyigazgatóság tudatja, hogy azoknak az adófizetőknek a név jegyzéke, akik hadinyereségadó alá vannak vetve, augusztus 23—30. közötti közszemlére van kitéve a pénzügyigazgatóság épületében. A jegyzéket bárki megtekintheti és esetleges felszólamlások ugyanott előterjeszthetők.

— **Polgár színigazgató mint népszinműirő.** Már két hónapja tart a pozsonyi fiemei színtársulat sikereiben gazdag szombathelyi szezonja és e hó 27-én fejezi be ott Polgár igazgató az előadásait, hogy sikeres és eredményekben gazdag fieme-szombathelyi nyári működése után visszatérjen Pozsonyba. Szombathelyen a szezon meghosszabbítása folytán ugyancsak ki kellett bővíteni a fiemei műsort és ennek keretében szombaton Polgár Károly színigazgatónak „A börtön liliuma” című eredeti népszinműve került bemutatásra. A szombathelyi közönség rokonszenvvel fogadta Polgár darabját, melynek előadásáról lapjaink, a „Vasvármegye” a következőképen számol be: Polgár Károly színigazgató a szombathelyi közönség előtt mutatkozott be először, mint szerző. Érdekes, a figyelmet lekötő, leleményes ügyességgel bogozott cselekményű darabot vitt a közönség elé. Méltó a darab Polgár Károly művészi sikereihez, komoly kritikát megbíró értékes alkotás. A nagy rutinnal bíró színész és rendező keze látszik meg az egész darabon és kétségtelen, hogy ha a szerző elgondolt szereplőinek meg elevenítése után végigsimítja a darabot, az ország bármely színpadán sikert hoz az előadás. Az előjáték főlegesen nyújtja a darabot, amelynek cselekménye az első felvonásban kezdődik és perog azután zaindvégig. Itt-ott a nyelvezet igényelne némi simítást, a második felvonásban az anya és leányának nagy jelenete némely kurtitással még frappánsabb hatást váltana ki. De a darab így is komoly figyelmet érdemel és őszinte nagy sikert hozott Polgár Károlynak, akit minden felvonás után többször szólított a lámpák elé a közönség lelkes elismerése. A vármegye és a város közönsége egy-egy nagy babérkoszorúval ünnepelte a szerzőt. Az előadás gondos, kifogástalan. A színészek vetélkedtek, hogy mentől jobbat nyújtsanak.

— **Ujabb burgonyaszállitmány érkezett.** A közlemezési hivatal címére ismét megérkezett egy nagyobb burgonyaszállitmány. A burgonya a Via Alessandro Volta 3. számú házában egyik üzlethelyiségében kerül eladásra, még pedig 5 kilogrammos és ennél nagyobb mennyiségekben, a magánfogyasztás részére, ára kilogrammonként 32 fillér.

— **Vasutasok jótékonyága.** A Máv. fürdőjében néhány jószívű kis leány ismét működvelő előadással kapcsolatos gyűjtést rendezett, mely 11 korona 74 fillért jövedelmezett a vak katonák javára. Az előadás rendezői szerkesztőségünknek adták át ezt az összeget, melyet rendeltetési helyére juttatunk.

— **A gyümölcs és főzelékek maximálása.** A városi tanács a következőképen állapította meg a gyümölcsök és főzelékek árát: málna 88 fillér, apró körte 80 f., nagy körte 120 f., szilva 40 f., uborka 48 f., man-

dula 360 f., kék uborka 80 f., sárgadinnye 60 f., zöld paprika erős 52 f., zöld paprika édes 100 f., paradicsom 60 f., tök 36 f., zöldbab 80 f., fejtett bab 60 f., szárazbab 72 f., burgonya 40 f., száraz borsó 80 f., cékla 40 f., hagyma 120 f., sárgarépa 68 f., káposzta 48 f., savanyított káposzta 48 f., fehérrépa 24 f., savanyított fehérrépa 32 f., apró répa 20 f., spenót 120 f., kelkáposzta 52 f., gomba 60 f., görögdinnye 48 f., kalarábé 40 f. kilogrammonként; foghagyma 3 f., citrom 16 f. darabonként; friss füge apróbb 6 darab, nagyobb 3 darab 2 fillér.

Legujabb.

LEMOND A BIZALMI TANÁCS.

BUDAPEST, aug. 23. Az ellenzék ma reggel értekezletet tartott a képviselőházban. Apponyi bejelentette, hogy a bizalmi tanács lemond. Kifejtette a lemondás okait, amit a képviselők helyeslőleg tudomásul vettek. A Házban Apponyi, Andrássy és Rakovszky napirend előtt fel fognak szólni.

KAVARODÁS A BIZALMI TANÁCS KÖRÜL.

— A képviselőház mai ülése. —

BUDAPEST, aug. 23. A képviselőház mai ülését Bethy Pál elnök nyitotta meg és bejelentette, hogy Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és Rakovszky István napirend előtti felszólalásra kaptak engedélyt.

Apponyi Albert gróf kifejti, hogy néhány héttel ezelőtt a rendkívüli helyzetre való tekintettel elvállalták a bizalmi tanácsot, mely nehezen illeszthető ugyan bele az alkotmányosság kereteibe, de a rendkívüli viszonyok megkövetelték, hogy a megbízást elvállalják. Most kénytelen bejelenteni a nyilvánosság előtt, hogy a bizalmi missziót ily módon tovább nem viselhetik. Nem szabad tovább ellenőrzés nélkül hagyni a dolgokat. Őket befejezett tények elé állították és differenciák merültek fel köztük és a külügyi kormány között. Hangsúlyozza, hogy ezek a differenciák nem vonatkoznak szövetségeseinkre, sem pedig arra, hogy hamarabb akarnánk békét kötni. A külpolitikával való differenciáinkból senki sem következtethet a magyar nemzet elgyengülésére. Nem részesedünk egyenlő elbánásban Ausztriával, mellyel szemben paritást kívánunk. A haditéren elkövetett súlyos hibák jóvátételére reményünk van. A hadseregbe új reményt öntött Hindenburg főparancsnoksága.

Andrássy Gyula gróf hozzájárul Apponyi fejtegetéséhez. Rámutat a külpolitika számos hibájára, többek között arra, hogy Olaszországgal nem tudta a békét fenntartani. Az ellenségnek ama kísérletei, hogy a külpolitikába befolyást nyerjen, hajótörést szenvedtek. Így például a koalíciós kabinet azért hiúsult meg, mert Tisza akart a kabinet élén állani. Csakis a nyilvános ellenőrzés lehet hatályos, ezért indítványozni fogja a delegáció egybehívását, ahol a külpolitikát ellenőrizni lehet.

Rakovszky István hasonló értelemben beszél. Utána

Tisza István gróf miniszterelnök szívesen és röviden válaszol az elhangzott be-

szédekre. Az Olaszországgal való kérdésben kéri a magyar közvéleményt, hogy függesztesse fel ítéletét mindaddig, amíg a dolgokat nyilvánosan tárgyalni lehet.

A ROMÁN KIRÁLY BUKARESTBEN.

FRANKFURT, aug. 23. A Frankfurter Zeitung jelenti Bukarest: A román király ismét Bukarestbe érkezett.

A BOLGÁROK MEGSZÁLLOTTAK KAVALLAT.

GENF, aug. 23. Athénből jelentik: A Nesfonon át rendkívüli gyorsasággal előrenyomuló bolgárok megszállották Kavallát.

BOLGÁR HIVATALOS JELENTÉS.

SZOFIA, aug. 23. A Strumavölgyben az ellenséget teljesen megvertük. A folyó jobbpartjára menekültek. Jenikőj, Nevalen és Topolovo egész vidéke ellenséges hullákkal van borítva. Eddig négyszáz holttestet számláltunk meg. Nyolc gépfegyvert és rengeteg lőszerzt zsákmányoltunk, 190 foglyot ejtettünk. A csatatéren felszerelési tárgyak vannak elszórva, ez mutatja az ellenség teljes vereségét. Egy ellenséges lovasosztágot megsemmisítettünk. Az ellenség támadása a Doiran-tótól nyugatra és délre tökéletesen megghiusult. A Vardar jobbpartján Majadagnál elfogtunk egy ellenséges osztágot. A franciáknak 70 halottjuk volt. Jobbszárnyunk folytatja hadműveletét.

OLASZ CSAPATOK A SZALONIKI FRONTON.

BERLIN, aug. 23. A Lokalanzeiger jelenti Genfből: A szalonikui olasz csapatok az oroszok állásai mellett foglaltak állást és részt vesznek a Doiran-tótól délre közvetlenül küszöbön álló gyalogtámadásban.

NAGY NÉMET FLOTTA AZ ÉSZAKI-TENGEREN.

LONDON, aug. 23. Egy 11 nagy cirkálóból álló német flotta az Északi-tengeren északnyugati irányban cirkál. Két Zeppelin és egy tucatnyi torpedónaszád kíséri.

BÉKETÁRGYALÁSOK IRÁNT ÉRDEKLŐDIK AZ ANGOL PARLAMENT.

LONDON, aug. 23. Az alsóházban Ponsonby megkérdezte Asquithtól, hogy ha a parlamenti szünetben béketárgyalások indulnak meg, egybehívja-e a parlamentet? Asquith erre élesen azt válaszolta, hogy ilyen kötelezettséget nem vállalhat.

TÖRÖK HIVATALOS JELENTÉS.

KONSTANTINAPOLY, aug. 23. A főhadiszállás jelenti: A kaukázusi fronton az ellenségnek előretolt állásaink ellen intézett támadásait visszavertük. Az ellenség rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett. Csupán Ognott vidékén 3000 embert vesztett. Kighinél egyetlen helyen 400 halottat számláltunk meg.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkia dóvállalat (Murai Jenő).
Nyomatott: Zustovich Elemér „Poliania” nyomdájában.